

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ КУОРТУ ДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ «СЛОВ'ЯНСЬК»

*Шукір Д.О., маг., Теремцова Н.В., к.ю.н., доц.,
Навчально-науковий інститут права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна
shykir.dima@gmail.com*

Акуальність даної теми обумовлена необхідністю відновлення та збереження курорту державного значення Слов'янськ після деокупації Слов'янська та всієї Донецької області, яка наразі окупована загарбниками та терористами.

Правовий режим курорту державного значення «Слов'янськ» регулюється різноманітними нормативно-правовими актами, до яких належать:

– ЗУ «Про курорти» (далі Закону). Так, відповідно до ч. 1 ст. 4 Закону, за характером природних лікувальних ресурсів курорти України поділяються на курорти державного та місцевого значення [1].

До курортів державного значення належать природні території, що мають особливо цінні та унікальні природні лікувальні ресурси і використовуються з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

– ЗУ «Про оголошення природних територій міста Слов'янська Донецької області курортом державного значення», відповідно до якого, курорт Слов'янськ отримав статус курорту державного значення [2].

– Постанова КМУ «Про затвердження режиму округу і зон санітарної охорони курорту Слов'янськ», яка встановлює 3 зони охорони та контролю державного курорту «Слов'янськ». Так, відповідно до цієї Постанови, перша зона (зона суворого режиму) встановлюється для захисту свердловин мінеральних вод та родовищ лікувальних мулових грязей озер Ріпне і Сліпне, складається з шести ділянок, а також прилеглої до озер території завширшки не менш як 100 метрів [3].

Донецька облдержадміністрація забезпечує встановлення на межі першої зони (зони суворого режиму) свердловин мінеральних вод та родовищ лікувальних мулових грязей озер Ріпне і Сліпне через кожні 300 метрів стендів, на яких розміщено інформацію про режим зазначеної зони.

Власники санаторно-курортних закладів забезпечують огороження меж свердловин мінеральних вод металевою сіткою, обладнання свердловин надкаптажними спорудами, устя експлуатаційних свердловин — запірною арматурою і вимірювальними приладами, під'їзні шляхи до свердловин мінеральних вод — твердим покриттям.

Донецька облдержадміністрація за участю Слов'янської міської ради забезпечує здійснення заходів щодо дотримання санітарного режиму першої зони (зони суворого режиму) санітарної охорони курорту Слов'янськ [3].

Відповідно до ст. 31 ЗУ «Про курорти», перша зона (зона суворого режиму) охоплює місця виходу на поверхню мінеральних вод, території, на яких розташовані родовища лікувальних грязей, мінеральні озера, лимани, вода яких використовується для лікування, пляжі, а також прибережну смугу моря і прилеглу до пляжів територію шириною не менш як 100 метрів

На території першої зони (зони суворого режиму) забороняється:

– користування надрами, не пов'язане з використанням природних лікувальних ресурсів, розорювання земель, провадження будь-якої господарської діяльності, а також інші дії, що впливають або можуть вплинути на розвиток небезпечних геологічних процесів, на природні лікувальні фактори курорту та його екологічний баланс;

– прокладення кабелів, у тому числі підземних кабелів високої напруги, трубопроводів, інших комунікацій;

– спорудження будь-яких будівель та інших об'єктів, не пов'язаних з експлуатаційним режимом та охороною природних і лікувальних факторів курорту;

– скидання дренажно-скидних та стічних вод та ін.

На території першої зони (зони суворого режиму) дозволяється провадити діяльність, пов'язану з використанням природних лікувальних факторів, на підставі науково обгрунтованих висновків і результатів державної санітарно-гігієнічної експертизи та оцінки впливу на довкілля виконувати берегоукріплювальні, протизсувні, протиобвальні, протикарстові та протиерозійні роботи, будувати хвилерізи, буни та інші гідротехнічні споруди, а також влаштовувати причали [1].

Відповідно до цієї Постанови, дія режиму другої зони (зони обмежень) поширюється на територію, з якої відбувається стік поверхневих і ґрунтових вод до місця виходу на поверхню мінеральних лікувальних вод або родовищ лікувальних мулових грязей озер Ріпне і Сліпне, територію, на якій розміщені санаторно-курортні заклади та заклади відпочинку, а також на територію, призначену для будівництва таких закладів згідно з генеральним планом міста та наявною містобудівною документацією.

Донецька облдержадміністрація забезпечує встановлення на межі другої зони (зони обмежень) через кожні 500 метрів стелів, на яких розміщено інформацію про режим зазначеної зони.

Територія пляжів на озерах Вейсове та Гаряче забезпечується централізованими системами водопостачання та водовідведення і утримується відповідно до вимог санітарного та природоохоронного законодавства [3].

Провадження певних видів господарської діяльності у межах другої зони (зони обмежень) забороняється відповідно до статті 32 Закону України “Про курорти”.

Так, відповідно до ст. 32 Закону, друга зона (зона обмежень) охоплює: територію, з якої відбувається стік поверхневих і ґрунтових вод до місця виходу на поверхню мінеральних вод або до родовища лікувальних грязей, до

мінеральних озер та лиманів, місць неглибокої циркуляції мінеральних та прісних вод, які формують мінеральні джерела та ін.

На території другої зони (зони обмежень) забороняється:

- будівництво об'єктів і споруд, не пов'язаних з безпосереднім задоволенням потреб місцевого населення та громадян, які прибувають на курорт;
- проведення гірничих та інших видів робіт, не пов'язаних з безпосереднім упорядкуванням території;
- спорудження поглинаючих колодязів, створення полів підземної фільтрації;
- забруднення поверхневих водойм під час здійснення будь-яких видів робіт та ін. [1].

Відповідно до цієї Постанови, дія режиму третьої зони (зони спостережень) поширюється на територію формування, живлення і використання гідромінеральних ресурсів, лісові насадження навколо курорту, а також на території, господарське використання яких без дотримання встановлених для округу санітарної охорони правил може несприятливо вплинути на гідрогеологічний режим родовищ мінеральних вод [3].

Відповідно до ст. 33 Закону, третя зона (зона спостережень) охоплює всю сферу формування і споживання гідромінеральних ресурсів, лісові насадження навколо курорту, а також території, господарське використання яких без дотримання встановлених для округу санітарної охорони курорту правил може несприятливо впливати на гідрогеологічний режим родовищ мінеральних вод.

На території третьої зони (зони спостережень) забороняється:

- будівництво підприємств, установ і організацій, діяльність яких може негативно впливати на ландшафтно-кліматичні умови, стан повітря, ґрунту та вод курорту;
- спуск на рельєф неочищених промислових та побутових стічних вод, проведення вирубок зелених насаджень (крім санітарних рубок) [1].

Отже, з вищезазначеного можемо зробити висновок, що права охорона курорту державного значення «Слов'янськ» здійснюється належним чином, оскільки має місце чітке регулювання зазначених правовідносин законодавством у сфері екології та природних ресурсів України, тому після деокупації курорт буде нас знову радувати своєю красою та зачаровувати подих.

Література

1. Закон України «Про курорти» від 05.10.2000 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 50, ст.435.
2. ЗУ «Про оголошення природних територій міста Слов'янська Донецької області курортом державного значення» від 19.04.2011 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 43, ст. 440.
3. Постанова КМУ «Про затвердження режиму округу і зон санітарної охорони курорту Слов'янськ» від 3 жовтня 2012 р. № 898.